

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa J. Ł.

przeciwko M. S. - P. [...] w G.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 lutego 2016 r.,

na skutek skargi powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt VIII Pa [...],

odrzuca skargę, bez obciążania skarżącego kosztami postępowania skargowego strony pozwanej.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2014 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w G. ustalający istnienie stosunku pracy pomiędzy powodem J. Ł. a pozwanym M. S. i oddalił powództwo. Skargę kasacyjną sporządzoną przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł powód, wnosząc o zwolnienie od obowiązku opłaty od tej skargi, ale Sąd wniosek ten oddalił. Pełnomocnik powoda uiścił opłatę sądową od skargi, jednak w zaniżonej wysokości, bowiem zamiast kwoty 5.070 zł, została wniesiona opłata 5.069 zł. Z tego względu, Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 15 września 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda jako nienależycie opłaconą.

Pełnomocnik powoda nie złożył zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, natomiast sporządził skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 kwietnia 2014 r. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania mogących mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c., argumentując, że treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia ocenę wyводу dotyczącego wykładni i zastosowania prawa materialnego, 2) art. 386 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie i uwzględnienie apelacji pozwanego, pomimo jej bezzasadności, 3) art. 385 k.p.c. przez jego niezastosowanie, mimo że apelacja pozwanego była w całości bezzasadna. Skarżący zarzucił ponadto naruszenie przepisów prawa materialnego: 1) art. 22 § 1¹ k.p. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że zatrudnienie w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. nie stanowi zatrudnienia na podstawie stosunku pracy, a decydującym i jedynym kryterium do oceny jaki stosunek prawny łączył strony jest nazwa umowy i jej treść, a nie sposób jej wykonywania, jak również przyjęcie, że dopuszczalne było zatrudnienie powoda w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. na podstawie umowy cywilnoprawnej, podczas gdy charakter zatrudnienia wskazuje na to, że jest ono zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, 2) art. 353¹ k.c. i art. 65 k.c. przez ich błędną wykładnię i uznanie, że dla określenia stosunku prawnego decydujące znaczenie na nazwa umowy, jej treść i swoboda zawierania umów, a nie sposób jej wykonywania, 3) art. 58 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez nieuznanie, że umowa zawarta między powodem a pozwanym była ze strony pozwanego czynnością prawną mającą na celu obejście przepisów prawa pracy oraz jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, 4) art. 18^{3a} § 1 i 2 k.p. przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji, że pracodawca stosował praktyki dyskryminujące przejawiające się w zatrudnieniu niektórych osób w oparciu o umowę o pracę, a pozostałych w oparciu o umowy cywilnoprawne, przy czym wszystkie te osoby wykonywały pracę w tożsamyh warunkach zatrudnienia, 5) art. 8 k.p. przez błędne przyjęcie, że pracodawca nie naruszył swoim postępowaniem zasad współżycia społecznego, a jego działanie może być uznane za wykonywanie prawa, co między innymi przejawiało się w zobligowaniu powoda do założenia działalności gospodarczej i zawarcia umowy

współpracy. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi pełnomocnik wskazał, iż zaskarżony wyrok został wydany w wyniku „szczególnie rażąco błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania prawa”, oraz że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na „widoczne naruszenie przepisów postępowania przez Sąd drugiej instancji przez nierozpoznanie sprawy od nowa oraz jednostronne rozpatrzenie zarzutów apelacji”. Dodatkowo podniósł, że przez wydanie zaskarżonego wyroku została wyrządzona powodowi szkoda, a jego zmiana lub uchylenie w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W oparciu o powyższe skarżący wniósł o stwierdzenie, że wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 kwietnia 2014 r. w zaskarżonym zakresie jest niezgodny z prawem oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej odrzucenie, ewentualnie w przypadku, gdy nie zachodzą przesłanki do odrzucenia skargi, o jej oddalenie, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesiona w rozpoznawanej sprawie okazała się niedopuszczalna, przeto podlegała odrzuceniu. Zgodnie bowiem z treścią art. 424¹ § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Tymczasem przedmiotowa sprawa miała charakter kasacyjny ze względu na przedmiot sporu oraz wartość kasacyjnego zaskarżenia, którą w skardze skarżący określił na 101.384 zł. Skarga kasacyjna od wyroku z dnia 4 kwietnia 2014 r. została wniesiona, jednak z uwagi na jej nieprawidłowe opłacenie Sąd drugiej instancji skargę tę odrzucił. Wydanie takiego postanowienia nie wykluczało możliwości kasacyjnego zaskarżenia niekorzystnego dla strony wyroku, ponieważ postanowienie to mogło zostać wzruszone w postępowaniu zażaleniowym (art.

394¹ § 1 k.p.c.), z czego wszakże pełnomocnik skarżącego nie skorzystał. Ponadto autor skargi nie wskazał ani nie uzasadnił wystąpienia wyjątkowego przypadku, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., potencjalnie uzasadniającego merytoryczne rozpoznanie skargi, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych.

W takim stanie sprawy Sąd Najwyższy uznał, że wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia była niedopuszczalna w rozumieniu art. 424¹ k.p.c., ponieważ wzruszenie wyroku było możliwe w postępowaniu kasacyjnym, a skarżący ze znanych tylko sobie przyczyn nie kontestował postanowienia o odrzuceniu nienależycie opłaconej skargi kasacyjnej w postępowaniu zażaleniowym. Prowadziło to do odrzucenia niedopuszczalnej skargi na niezgodność z prawem zaskarżonego wyroku na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c., bez potrzeby ani procesowej możliwości jej merytorycznej oceny.

Subsydiarność skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem, wyrażona w warunku z art. 424¹ § 1 *in fine* k.p.c., sprawiała, że skarga o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem okazała się niedopuszczalna, dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 424⁸ § 2 k.p.c.), bez obciążania skarżącego kosztami postępowania skargowego (art. 102 k.p.c.).